

**Uunga siunnersuut: Inatsisartut Naalakkersuisullu pillugit Inatsisartut inatsisaata
allanngortinneqarneranik Inatsisartut inatsisaat, nr. xx, uu. qqqq 2020-meersoq.
(Naalakkersuisunut apeqqutit)
pillugu**

Inatsisinut Ataatsimiititaliap

siunnersuutip aappassaaneerpeqarneranut

ISUMALIUTISSIISUTAA

Inatsisinut Ataatsimiititaliap suliarinninnermini ilaasortarai

Inatsisartunut ilaasortaq Sofia Geisler, Inuit Ataqatigiit, Siulittaasuugallartoq
Inatsisartunut ilaasortaq Aleqa Hammond, Nunatta Qitornai
Inatsisartunut ilaasortaq Anna Wangenheim, Demokraatit
Inatsisartunut ilaasortaq Stine Egede, Inuit Ataqatigiit
Inatsisartunut ilaasortaq Jens Danielsen, Siumut, ataatsimiititaliami sinniisoq

1. Siunnersuutip imarisai siunertaalu

Naalakkersuisunut apeqqutit pillugit (§37) suleriaatsimi aalajangersakkanut allannguut
Inatsisartut UKA 2019-imi akuersissutigaa.

Aammali Inatsisartut Naalakkersuisullu pillugit Inatsisartut inatsisaat Naalakkersuisunut
apeqquteqartarnek pillugu aalajangersagaqarpoq (§ 12).

Taamaammat suleriaatsimut allannguutissap akuersissutigineqarnerani aalajangiunneqarpoq
suleriaatsimi § 37-mut oqaasertaliussaq nutaaq aatsaat 1. juli 2020-imi atuutilissasoq
(suleriaatsimi allannguutitut allanut sanilliullugu ukiumik affarmik kingulliulluni).
Inatsisartut inatsisaanni §12-imi assinganik allannguinnissamut Inatsisartut
piffissaqartinneqarnissaat tamatuminnga siunertaavoq.

Taamaalilluni Inatsisartut inatsisaanni Naalakkersuisunut apeqquteqartarnermut
aalajangersakkap suleriaatsimi § 37-mut oqaasertalerniunneqartumut
akuersissutigineqartumut tamakkiisumik naapertuunnissaata inatsisissatut siunnersuutikkut
qulakkeerniarneqarpoq.

Siunnersuutikkut Inatsisartut inatsisaanni § 12-ip oqaasertalerneqarnerata suleriaatsimi § 37, imm. 1-imi oqaaseqatigiit siulliit kiisalu § 37, imm. 2-p oqaasertalerneqarnerat assigerluinnalissavai.

2. Siunnersuutip taasissutissartaani kukkuneq?

Siullermeerinninnermi siunnersuutip taasissutissartaata kalaallisuunngortinneqarnerani kukkuneqarsinnaanerani uparuaasoqarpoq. Apeqqut tamanna ataatsimiititaliamit misissorneqarpoq, siunnersuutillu taasissutissartaata kalaallisuunngortinneqarnera danskisuunngortinneqarneralu tamarmik pissusissamisoortut paasineqarluni.

3. Suleriaatsimi § 37-mik allanngineq akuersissutigineqartoq Naalackersuisut Inatsisartunit apeqqutinut akissuteqartussaataitaanerannik sukaterinermik imaluunniit qasukkaanermik nassataqarpa?

Qanoq suleriaatsimi § 37-mi oqaasertaliinerit nutaat, inatsisissatut siunnersuummi assilineqartut, Naalackersuisut apeqqutinut akissuteqartussaataitaanerannik qassuterinermik sukaterinermilluunniit nassataqarnerat pillugu nalornisoqarnerani siullermeerinninnermi oqallisiginnineq ersersitsivoq.

Naatsumik akissutissaq tassaavoq, allannginnginnermi malittarisassat atuuttut ilumut Naalackersuisut § 37 tunngavigalugu apeqqutinut akissuteqartariaqarnerannik nalornisitsinermik nassataqarsimmamata.

Pisortat ingerlataat pillugit apeqqutinut sunulluunniit Naalackersuisut akissuteqartussaataitaanerat allannguutikkut aalajangersarneqarpoq, pissutsillu pingasut kisimik pisussaaffimmik taassuminnga malinninnginnissamut tunngavissiisinnaasut:

- Naalackersuisut paasissutissanik akissuteqarnissaminnut atugassaminnik pissarsisinnaangippata.
- Paasissutissat kissaatigineqartut nipangiussisussaataitaanermut ilaatinneqarpata.
- Malunnartumik piffissaq nukissallu paasissutissanik akissuteqarnissamut atugassanik pissarsiniarnermut atortariaqassappata.

Pisussaaffimmik saneqqutsisinnaanermut tunngaviusinnaasut siulliit marluk pissusissamisoorluinnarput: Soorunami Naalackersuisut paasissutissanik Naalackersuisunit pissarsiarineqarsinnaangitsunik tunniussinissaminnut pisussaaffilerneqarsinnaangillat. Soorunami aamma paasissutissat pineqartut ingerlateqqinneqarneri pinerluttulerinnermi

inatsimmi nipangiussisussaataaneq pillugu aalajangersakkanik unioqqutitsineruppat, paasissutissanik taakkuninnga tunniussinissamut Naalackersuisut pisussaaffilerneqarsinnaangillat.

Pisussaaffimmik saneqqutsisinnaanermut tunngaviusinnaasut pingajuat taamatuttaaq pissusissamisoortigingajappoq: § 37 tunngavigalugu apeqqutitut akissutit, nassuiaatit, nalunaarusiat imaluunniit pisussanut pilersaarusat assigiinngitsuupput.

Naalackersuisut nassuiaatinik, nalunaarusianik imaluunniit pisussanut pilersaarussianik suliaqaqqullugit Inatsisartunit peqquneqarsinnaapput. Inatsisartut § 37 tunngavigalugu apeqquteqarnikkut taamak iliorsinnaangillat - taamaallaalli aalajangiiffigisassatut siunnersuummik akuersissuteqarnikkut.

Taamaammat § 37 tunngavigalugu apeqqummut akissuteqarnissamut annertuumik paasissutissanik katersinissaq sukumiisumillu nalilersuilluni misissuinerit pisariaqassappata, allatulluunniit piffissamik nukissanillu malunnaatilimmik atuiffiusariaqassappat, Naalackersuisut akissuteqarnissaq itigartissinnaavaat.

Paasissutissat pissarsiarinissaat suli aperisumit kissaatigineqarpat, aperisoq aalajangiiffigisassatut siunnersuummik, Naalackersuisut paasissutissanik pineqartunik tunniussinissaannik pisussaaffiliisumik saqqummiussisinnaavoq. Taamaalilluni paasissutissanik pineqartunik pissarsiniarluni allaffissornikkut nukissat pisariaqartut immikkoortinneqassanersut Inatsisartut aalajangigassarilissavaat.

Pisussaaffimmik saneqqutsinissamut periarfissat taakku pingasut siusinnerusukkut atuuttutut nalilerneqartut assigaat, taamaalillutillu Naalackersuisut akissuteqartussaataitanerannik qasukkaaviginninnerunatik.

Inatsimmut nassuiaatini allassimavoq, Naalackersuisut akissuteqarnissamut pisussaaffiannik killiliinermi § 37 tunngavigalugu apeqqutit akissuteqarfigineqarnissaannut pisussaaffiup pisariaqanngitsumik killilerneqannginnissaa pingaarnertut isiginiarneqarsimasoq.

Tassami:

- Inatsisartunut ilaasortat § 37 malillugu apeqquteqarsinnaanerit Inatsisartut Naalackersuisunik nakkutiginninnerannut ilaammat.
- Akissuteqaataasartut Inatsisartut inatsisiliortussaataasutut aningaasaliissutinillu akuersissuteqartussaataasutut ingerlatsineranni ilaasortat ataasiakkaat peqataanerannut sakkussaallutik pingaarutillit.

- Akissuteqaatit tamanut saqqummiunneqartarnerisigut Naalakkersuisut suliaat inuiaqatigiinnilu pissutsit pillugit innuttaasut paasisimasaqarnissaat qularnaarneqartarmat.

§ 37 malillugu apeqqutip “pisortat suliassaataannut” tunngasuunissaa suli piumasaqaataavoq. Taamaammat inatsimmut nassuiaatini paasisutissiissutigineqarmat aamma maluginiagassaqqippoq, ”pisortat suliassaataannik” oqarnek tamatigoortumik paasineqassaaq, tassanilu pineqarlutik pissutsit tamarnik pisortanit malittarisassiuunneqarsinnaasut aalajangiivigineqarsinnaasulluunniit imaluunniit allatigut ataatsimut inuiaqatigiinni soqutigisanik attuisut, tassunga ilanngullugit aamma assersuutigalugit pissutsit aktiaateqarluni ingerlatseqatigiiffiit namminersorlutik oqartussanit pigineqartut ingerlatsinerinut tunngasut.

Taamaalillutik Naalakkersuisut siunissami, taamaallaat apeqqutip kommuninut imaluunniit Namminersorlutik Oqartussat aktiaateqarluni ingerlatseqatigiiffiutaannut tunngassuteqarneranut innersuussillutik, § 37 malillugu apeqqummut akissuteqarnissamik itigartitsisinnaanngillat.

Aammattaaq akissutip “*eqqortunik takutitsisuunissaata tamakkiisuunissaatalu*” inatsimmut nassuiaatini naqissuserneqarsimasoq maluginiagassaqqippoq. Inatsimmut nassuiaatini Naalakkersuisunut ilaasortat akisussaassuseqarnerat pillugu Inatsisartut inatsisaanni § 6, imm. 2-mut innersuussisoqarpoq, taanna naapertorlugu Naalakkersuisut atorfimminnut atatillugu pisussaaffeqarput eqqortunik takutitsisunik tamakkiisunillu akissuteqartarnissaminnut. Tassani aalajangersarneqarpoq Naalakkersuisunut ilaasortaq eqqunngitsunik paasinerluutaasinnaasunilluunniit Inatsisartunut paasisutisseeqqusaanngitsoq. Naalakkersuisunut ilaasortaq taamatuttaaq Inatsisartut oqaluuserisassamik oqaluuserinninneranni paasisutissanik oqaluuserisap inatsisartunit aalajangiiffigineqarnissaanut annertuumik pingaaruteqartunik nipangiusseqqusaanngilaq.

Kiisalu Suleriaaseq Pillugu Ataatsimiititaliap suleriaatsip allanngortinneqarnera pillugu isumaliutissiissutaanut Inatsisinut Ataatsimiititaliaq innersuussissaaq¹. Tassani Suleriaaseq pillugu Ataatsimiititaliamit ima oqaaseqartoqarpoq:

”Ataatsimiititaliap maluginiarpaa siunnersuut pissutsinut ullumikkut atuuttunut sanilliullugu Naalakkersuisut akissuteqartarnissamut pisussaaffiata killilerneqarneranik malitseqassanngitsoq.

Akerlianik aalajangersagassatut siunnersuutip siunertaraa, pisut qulaani taaneqartut eqqaassanngikkaanni, Naalakkersuisut § 37 malillugu apeqqutip

¹ EM2019/26

*akissuteqarfigineqarnissaannut pisussaaffeqarnerata
nalorngissutigineqannginnissaata qularnaarneqarnissaa..*

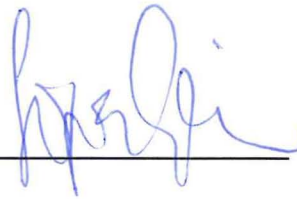
Ullumikkut tamanna nalorngissutigineqartarpoq.”

Paatsuunganartoqaqqunagu erseqqissaatigineqaqqissaaq, suleriaatsimi §37-imut oqaasertaliussat nutaat akuersissutigineqareermata, oqaasertaliussallu nutaat ilaat inatsisissatut siunnersuummit matuminnga “assilineqaannarlutik”.

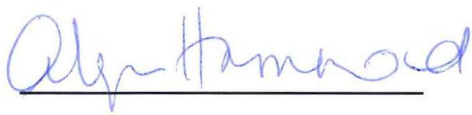
4. Ataatsimiititaliap inassuteqaatai

Ataatsimiititaliap isumaqatigiittup siunnersuutip akuersissutigineqarnissaa inassutigaa.

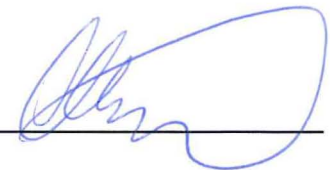
Ataatsimiititaliap taama oqaaseqaateqarluni siunnersuut aappassaaniigassanngortippaa.

Sofia Geisler
Inuit Ataqtigiit

Aleqa Hammond
Nunatta Qitornai

Anna Wangenheim
Demokraatit

Stine Egede
Inuit Ataqtigiit

Jens Danielsen
Siumut